

mindste Betænkning stemme for at et Lovudkast som det, der foreligger i denne Retning, allerede nu vedtages. Jeg slutter mig i denne Henseende ganske til hvad det ærede Udvalg har sagt i Begyndelsen af sin Betænkning; kun troer jeg, naar Udvalget efter sine Ytringer i Begyndelsen om det Dusselige i, — i hvilken Henseende det antages at Thinget i Almindelighed vil tiltræde dets Ansættelse, — at den Frihed hævdes og ordnes, „der er Menneskets naturlige baade Trang og Ret i alle aandelige og navnlig religiøse Anliggender“ dog har fundet, at der kunde være Betænknelighed ved at give det foreliggende Forslag i Særdeleshed Bifald, fordi det, som det har meent, ogsaa indeholder indirecte Forslag i andre Retninger, der vanskeligt kunde blive vedtagne, at der i denne Henseende ikke kan være nogen Betænknelighed for det, som jeg anseer for det højere og vigtigere Formaal for Forslaget.

Cultusministeren: Det er ganske vist, som den ærede Landstingsmand, der i dette Dieblik satte sig, yttrede, en usædvanlig Form, at en Comitæes Betænkning over et Thinget forelagt Udcast, indeholder en Forespørgsel til vedkommende Minister, hvis Besvarelse det synes antydet vil faae væsentlig Indflydelse paa Lovudkastets Behandling og Skjæbne. Imidlertid troer jeg ikke at burde unddrage mig for at besvare Spørgsmaalet, og navnlig troer jeg ikke, at der kan ligge nogen Hindring for dets Besvarelse i det Hensyn, som af den sidste ærede Taler er blevet antydet, at der var at tage til Administrationsfriheden, thi jeg troer ikke, at Administrationens Frihed kan ansees for at indskrænkes ved, at Medlemmerne af den erklære, hvorvidt de troe, at deres Besøielse og Bemyndigelse i denne Henseende gaaer. Men, da det just forudsattes, at hvad jeg, som Svar paa den stillede Forespørgsel, maatte yttre, kan faae en Indflydelse paa selve Lovudkastets Skjæbne og Sagens Afgjørelse, saa troer jeg at burde, førend jeg gaaer til Besvarelsen af selve Spørgsmaalet, iforveien yttre, at jeg finder mig i fuldkommen Samstemning med det ærede Udvalg med Hensyn til hvad der af det er udtalt om Nødvendigheden af at Friheden bør herske og gjøre sig gjældende i en vid Udstrækning paa det re-

ligiøse Gebeet; og jeg vil tilføie den Erklæring, at jeg ingenlunde troer, at den Frihed, paa hvis Erhvervelse det forelagte Lovudkast gaaer ud, er større end den, der bør indrømmes. Der kan kun i enkelte Punkter, troer jeg, i Liden blive Spørgsmaal om den Frihed, som her er forlangt, skulde gaae videre, end Kirken vilde selv ønske og vedtage den; det berører Spørgsmaalet om Forholdet imellem den enkelte Menighed, og den hele Kirke. De Betænkneligheder, jeg har havt ved Lovudkastet, har jeg fremsat under den indledende og den første Behandling, og de vare, som det vil være i Thingets Erindring, alle af den Art, at de just dreiede sig om Betimeligheden og det formelle Rigtige i for Dieblirket, at gaae ind paa at afgjøre denne Sag ved en Lov; og det glæder mig forsaavidt at see, at ganske de samme Betænkneligheder have gjort sig gjældende i Udvalget, og at man heller ikke der har troet at kunne afvise dem.

Hvad nu angaaer den til mig stillede Forespørgsel, da vil det ærede Thing erkjende, at det ikke er ganske let at besvare den, naar man betænker, at det gjælder om at drage Grændsen imellem den lovgivende Magt og Administrationen, en Grændse, der naturligviis i Begyndelsen af et constitutionelt Liv er i højeste Grad vanskelig at drage, efterat tidligere den lovgivende og den udøvende, den administrative, Virksomhed vare forenede i Hans Majestæt Kongens Person, saa at det ikke var let at adskille, hvor Regenten fremtraadte som lovgivende, eller som Administrationens og den udøvende Regjerings Chef. Denne Vanskelighed, der saaledes i Almindelighed ligger i at drage Grændsen ved slige Spørgsmaal, den er sandelig ikke mindre, naar Spørgsmaalet dreier sig om kirkelige Anliggender, idet Kirkens Stilling til Staten atter har sine egne tvivlsomme Spørgsmaal, der først skulle finde deres Løsning ved en Kirkeforsatning, som vi endnu ikke endelig have kunnet tilvejebringe. Naar jeg imidlertid vil besvare det mig forelagte Spørgsmaal saaledes, at jeg troer at kunne udtale et bestemt, og efter min Formening for Spørgerne tilfredsstillende Resultat, saa maa jeg begrundede dette ved kortelig at betragte de Forhold, hvorom her er Spørgsmaal. Jeg vil da